

Toelichting

Algemeen

Inleiding

Geschillen kunnen worden ingegeven door onvrede over de kwaliteit van de beroepsuitoefening, onvrede over de wijze waarop men bejegend is, onvrede over een te hoge declaratie en een wens om schadevergoeding.

De accountantskamer is bevoegd om – in eerste instantie – kennis te nemen van klachten die zien op de kwaliteit van de beroepsuitoefening (tuchtrecht). De Klachtencommissie neemt kennis van klachten die zien op de wijze waarop men bejegend is (klachtrecht). De Raad voor Geschillen neemt o.a. kennis van geschillen aangaande declaraties, het vergoeden van schade of het achterhouden van stukken. Partijen hebben uiteraard ook de mogelijkheid om dit soort geschillen aan de civiele rechter voor te leggen.

Hoofdpijnen van het voorstel

Tussen de aanbieders en afnemers van accountantsdiensten kunnen civielrechtelijke geschillen ontstaan. Als partijen niet tot een buitenrechtelijke afwikkeling van het geschil komen, dan rest voor de vorderende partij slechts de optie om zich tot de civiele rechter te wenden.

Het aanhangig maken van een civielrechtelijke procedure kan om diverse redenen als disproportioneel bezwarend worden ervaren. Bijvoorbeeld wegens de duur van een dergelijke procedure of de kosten die daarmee gepaard gaan. Dit geldt des te meer voor particuliere afnemers van accountantsdiensten. Effectief beperkt dit voor hen de mogelijkheid om verhaal te halen.

Als aanbieders en afnemers van accountantsdiensten beogen een geschil buitenrechtelijk te beslechten, dan hebben zij er baat bij als daar al een instantie voor bestaat. Des te meer als kan worden aangenomen dat die instantie kennis en ervaring heeft met betrekking tot de werkzaamheden waar het geschil betrekking op heeft.

Als partijen vooraf bekend zijn met een instantie die geschillen beslecht, bekend zijn met de spelregels van de geschilbeslechting door die instantie en vertrouwen hebben in het vermogen van die instantie, dan laat dat minder ruimte voor discussiepunten die afbreuk kunnen doen aan buitenrechtelijke geschilbeslechting.

Deze verordening heeft als doel om aan de afnemers van accountantsdiensten een laagdrempelig alternatief te bieden voor de civiele rechter. Voorgaande door het instellen van een Raad voor Geschillen en het vastleggen van zijn inrichting en procedures.

Verhouding tot hoger recht

Deze verordening schrijft voor dat accountants zich in beginsel moeten onderwerpen aan de uitspraken van de Raad voor Geschillen (artikel 5, vijfde lid), dan wel dat zij er zorg voor moeten dragen dat de organisatie waaraan zij zijn verbonden zich onderwerpt aan de uitspraken van de Raad voor Geschillen (artikel 22, eerste en tweede lid).

Voornoemde bepalingen beperken de toegang tot of de uitoefening van het accountantsberoep doordat accountants in beginsel worden onderworpen aan buitenrechtelijke geschilbeslechting. Wegens het voorgaande is een evenredigheidsbeoordeling in overeenstemming met richtlijn (EU) 2018/958 verricht ten aanzien van die bepalingen.

Artikel 5, vijfde lid en artikel 22, eerste en tweede lid zijn niet discriminerend op basis van nationaliteit of verblijfplaats. Immers, zij gelden voor een ieder die gerechtigd is de accountantstitel te voeren, ongeacht de nationaliteit of verblijfplaats van die persoon.

Deze bepalingen zijn geschikt en noodzakelijk om het beoogde doel van de verordening te bereiken, zijnde het bieden van laagdrempelige buitengerechtelijke geschilbeslechting aan afnemers van de diensten van accountants. Het ontbreken van een dwingend karakter in regelgeving zou namelijk meebrengen dat de afnemers van accountantsdiensten afhankelijk zijn van de bereidwilligheid van de aanbieders van accountantsdiensten wanneer zij een geschil buitenrechtelijk willen beslechten.

Het publieke belang dat gediend is bij het dwingende karakter van artikel 5, vijfde lid en artikel 22, eerste en tweede lid moet worden gewogen tegen het belang van de betrokken accountants die verplicht worden tot medewerking aan buitenrechtelijke geschilbeslechting. In dat kader is Artikel 6 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) van belang.

Artikel 6 van het EVRM schrijft voor dat een ieder het recht heeft om zijn zaak eerlijk, openbaar en binnen een redelijke termijn te laten behandelen door een onafhankelijke en onpartijdige rechter. In verband met deze bepaling voorziet artikel 5, zesde lid in de mogelijkheid voor een verweerder om de Raad voor Geschillen te passeren door zelf een procedure aanhangig te maken bij de civiele rechter.

Het Gerechtshof Den Haag heeft geoordeeld dat de eis dat een accountant zelf een procedure bij de gewone rechter aanhangig moet maken om de Raad voor Geschillen te passeren in beginsel niet zodanig bezwarend of onredelijk is dat in zijn algemeenheid geconcludeerd moet worden dat de weg naar de gewone rechter daarmee praktisch wordt afgesloten of in een relevante mate wordt beperkt (ECLI:NL:GHDHA:2016:158).

Wegens het voorgaande weegt het publieke belang dat afnemers van accountantsdiensten hebben bij het dwingende karakter van artikel 5, vijfde lid en artikel 22, eerste en tweede lid zwaarder dan het belang dat accountants hebben bij het ontbreken van een dergelijk dwingend karakter.

Verhouding tot nationale regelgeving

In beginsel hebben de uitspraken van de Raad voor Geschillen de kracht van bindend advies (artikel 5, vierde lid). Echter, de Raad voor Geschillen kan een geschil ook door middel van arbitrage beslechten (artikel 24 en 25). In het geval van arbitrage wordt invulling gegeven aan het bepaalde in artikel 1020 e.v. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv).

Een bindend advies van de Raad voor Geschillen resulteert in een overeenkomst tussen de betrokken partijen. Komt een partij die overeenkomst toerekenbaar niet na, dan is er sprake van een wanprestatie, als bedoeld in artikel 74 e.v. van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (BW). De andere partij kan zich, al dan niet na het intreden van verzuim, wenden tot de civiele rechter.

Voor klachten die niet van civielrechtelijke aard zijn en betrekking hebben op de naleving van beroepsregelgeving door een accountant, kan een klager zich wenden tot de Klachtencommissie van de NBA. De werkwijze en inrichting van de Klachtencommissie van de NBA is geregeld met de Verordening op de klachtbehandeling. Voor tuchtrechtelijke klachten kunnen klagers zich wenden tot de Accountantskamer. De werkwijze en inrichting van de Accountantskamer is geregeld met de Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra).

Gevolgen

De niet-financiële gevolgen van deze verordening zijn beperkt tot de onderstaande drie verplichtingen. Deze verplichtingen gelden alleen voor accountants.

Op grond van artikel 5, vijfde lid is een accountant verplicht zich te onderwerpen aan de uitspraak van de Raad voor Geschillen. Een accountant kan deze verplichting vermijden door zelf een geschil aanhangig te maken bij de civiele rechter (artikel 5, zesde lid).

Op grond van artikel 14, tweede lid is een accountant verplicht om voor de Kamer te verschijnen en vragen te beantwoorden. Een accountant kan zich echter, op grond van artikel 14, derde lid, verschonen van de verplichting om vragen te beantwoorden.

Op grond van artikel 22, eerste en tweede lid is de eindverantwoordelijke voor het kwaliteitsmanagement van een kantoor ervoor verantwoordelijk dat dat kantoor verklaart zich te zullen onderwerpen aan de uitspraak van de Raad voor Geschillen óf, als dat kantoor dit niet wenst, zelf een procedure bij de civiele rechter start.

Financiële gevolgen

De leden van de Raad voor Geschillen krijgen conform de Verordening op de kostenvergoedingen en het besluit kostenvergoedingen hun kosten vergoed. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter krijgen uit hoofde van dezelfde regelingen daarnaast een vaste vergoeding.

Indien het secretariaat is uitbesteed, dan worden de met het secretariaat gepaarde kosten vergoed uit hoofde van een overeenkomst. Deze vergoeding kent een vast en een variabel gedeelte.

Overgangsrecht en inwerkingtreding

Deze toelichting heeft betrekking op de Verordening op de Raad voor Geschillen 2027 van 14 december 2026. De Verordening op de Raad voor Geschillen 2027 vervangt de Verordening op de Raad voor Geschillen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De bevoegdheid tot het instellen van een Raad voor Geschillen is gebaseerd op artikel 19, tweede lid onder c, van de Wet op het accountantsberoep.

Artikel 2

In dit artikel wordt de samenstelling van de Raad voor Geschillen geregeld. De benoeming van de leden van de Raad voor Geschillen is voor een periode van vier jaar en geschiedt door het bestuur van de NBA.

Artikel 3

Dit artikel is opgenomen om de objectieve onpartijdigheid (onafhankelijkheid van partijen) te waarborgen. Een lid heeft geen nauwe persoonlijke of zakelijke banden met één of beide partijen of een of meer van de medeleden van de Raad. Hij heeft geen rechtstreeks persoonlijk of zakelijk belang bij de afloop van het geding. In de toelichting bij artikel 11 wordt nader ingegaan op de onpartijdigheid van de Raad voor Geschillen.

Artikel 4

Om te voorkomen dat de in de Raad voor Geschillen opgebouwde kennis en ervaring door het gelijktijdig aftreden van alle leden grotendeels verloren gaat, is in artikel 28 bepaald dat voor leden van de Raad voor Geschillen die voor de eerste maal benoemd worden, kan worden afgeweken van de normale zittingsduur van vier jaar.

In verband met een efficiënte afhandeling van een klacht is bepaald dat indien een lid van de Raad voor Geschillen aftreedt in verband met het verstrijken van zijn benoemingsperiode, dit lid op verzoek van de voorzitter zijn functie kan behouden met betrekking tot die zaken aan welke behandeling hij heeft deelgenomen. Op deze wijze hoeft een zaak niet overgedragen te worden aan een ander lid, hetgeen tijd- en kostenbesparend werkt.

Artikel 5

Dit artikel regelt de toegang tot de Raad voor Geschillen. De (plaatsvervangend) secretaris is – zo nodig – behulpzaam bij het adresseren van het geschil. Dit zal veelal noodzakelijk zijn in gevallen waarbij de accountant bij een ander kantoor in dienst is getreden. De (plaatsvervangend) secretaris kan daartoe inlichtingen inwinnen bij de NBA.

Indien een accountant betrokken is bij een geschil, dan is die accountant gehouden zich aan de uitspraak van de Raad voor Geschillen te onderwerpen. Een verweerder kan er echter voor kiezen om het geschil aan de volgens de wet bevoegde rechter voor te leggen.

De termijn voor het aanhangig maken van een geschil bij de volgens de wet bevoegde rechter loopt vanaf de bevestiging van de storting van de bijdrage, als bedoeld in artikel 8. Hiermee wordt voorkomen dat verweerder een geschil bij de volgens de wet bevoegde rechter aanhangig maakt, terwijl de Raad voor Geschillen het geschil uiteindelijk niet in behandeling neemt, omdat de bijdrage, als bedoeld in artikel 8, niet door verzoeker is gestort.

Artikel 6

Dit artikel ziet op de geheimhouding met betrekking tot geschillen die aanhangig zijn bij de Raad voor Geschillen.

Artikel 7

Dit artikel biedt de Raad voor Geschillen de mogelijkheid om nadere informatie/bewijsstukken in te winnen.

Artikel 8

Dit artikel regelt de bijdrage voor de procedurekosten. De hoogte van de bijdrage wordt door de secretaris vastgesteld volgens een staffel die jaarlijks door de voorzitter wordt vastgesteld.

De bijdragen voor de procedurekosten worden in beginsel vastgesteld met inachtneming van de, al dan niet geschatte, financiële waarde van het geschil en de hoedanigheid van de verzoeker als ondernemer dan wel particulier.

De staffel wordt jaarlijks in de vorm van een tabel gepubliceerd op www.nba.nl/over-nba/kwaliteit-en-toezicht/raad-voor-geschillen/.

Indien het geschil betrekking heeft op de betaling van een geldsom, kan de Raad voor Geschillen op verzoek van een partij bepalen dat de andere partij een bedrag in depot stort. Een dergelijke voorziening kan bijvoorbeeld worden getroffen bij een declaratiegeschil of in een zaak waarin schadevergoeding wordt gevorderd. Na de uitspraak kan het depot conform het vonnis worden uitbetaald. Indien het depot niet binnen een maand na het verzoek van de Raad voor Geschillen is gestort, wordt het geschil op grond van arbitrage beslecht. Arbitrage heeft als voordeel dat het eenvoudiger is om nakoming van het vonnis te bewerkstelligen (zie de toelichting bij artikelen 24 en 25). Bij het niet nakomen van bindend advies zal een civiele procedure moeten worden aangespannen.

Artikel 9

Dit artikel regelt de vereisten voor het in behandeling nemen van een geschil.

Op grond van artikel 19, vijfde lid, van de Wet op het accountantsberoep is een verordening slechts verbindend ten aanzien van accountants, tenzij bij wet anders is bepaald. Accountants zijn vaak echter niet de contractuele wederpartij van de verzoeker. Dat is vaak de organisatie waarbij de accountant in dienst is of was of waaraan de accountant verbonden is of was. Om deze organisaties te kunnen onderwerpen aan uitspraken van de Raad voor Geschillen is dus instemming vereist.

In samenhang met artikel 22 wordt met artikel 9, eerste lid, onderdeel a beoogt de contractuele wederpartijen van verzoekers zoveel mogelijk te onderwerpen aan uitspraken van de Raad voor Geschillen. Dit is vooral van belang wanneer de accountant, op wiens beroepsuitoefening het geschil betrekking heeft, niet langer werkzaam is bij of verbonden is aan de contractuele wederpartij van een verzoeker.

Een niet-accountant kan schriftelijk verklaren zich te zullen onderwerpen aan een uitspraak van de Raad voor Geschillen, maar de Raad voor Geschillen kan deze conclusie ook trekken uit een bestaande overeenkomst tussen verzoeken en verweerder. Een verzoekschrift wordt in beginsel

aangemerkt als een schriftelijke kennisgeving van verzoeker aan de Raad voor Geschillen dat deze zich zal onderwerpen aan de uitspraak van de Raad voor Geschillen.

Accountants zijn, op grond van artikel 5, vijfde lid, gehouden zich aan de uitspraken van de Raad voor Geschillen te onderwerpen. Voor het in behandeling nemen van een geschil is dus niet vereist dat betrokken accountants verklaren zich aan de uitspraak zullen onderwerpen.

Artikel 10

In de kennisgeving worden partijen in gelegenheid gesteld om eventuele bezwaren tegen de leden van de Raad voor Geschillen kenbaar te maken.

Wanneer vaststaat welke leden van de Raad voor Geschillen aan de verdere behandeling van het geschil kunnen deelnemen, stelt de voorzitter de Kamer samen, die als Raad voor Geschillen het geschil zal behandelen.

Artikel 11

Een fundamenteel beginsel van het procesrecht is dat van onpartijdigheid. Onpartijdigheid wordt ook wel aangeduid als onafhankelijkheid ten opzichte van partijen en vergt objectiviteit, afwezigheid van vooringenomenheid en een zekere afstandelijkheid van de leden bij de behandeling. Om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de geschilbeslechting te waarborgen, bestaat de mogelijkheid een lid van de Kamer te wraken.

Bij een wrakingsverzoek zal de Raad voor Geschillen moeten onderzoeken of sprake is van feiten en omstandigheden die grond geven voor het oordeel dat de vrees voor partijdigheid bij een lid objectief gerechtvaardigd is (objectieve onpartijdigheid). Anderzijds zal naar de persoonlijke instelling van het betrokken lid ten aanzien van de zaak gekeken moeten worden (subjectieve onpartijdigheid). Benadrukt wordt dat ook de schijn van partijdigheid van het lid moet worden vermeden.

Subjectieve onpartijdigheid van de leden wordt verondersteld en het tegendeel moet door de wrakende partij worden bewezen. Van objectieve onpartijdigheid is daarentegen al geen sprake als er schijn van partijdigheid bestaat.

Een wrakingsverzoek dient onderbouwd te worden met feiten of omstandigheden die de partijdigheid van een lid van de Kamer aannemelijk maakt.

Artikel 12

Dit artikel biedt leden van de Raad voor Geschillen de mogelijkheid zich te verschonen als zij, naar hun eigen oordeel, niet onpartijdig kunnen zijn of de schijn van partijdigheid kunnen wekken bij de behandeling van een geschil.

Artikel 13

In dit artikel wordt – onder meer – de juridische vertegenwoordiging en -bijstand geregeld. In een aantal gevallen kan een gemachtigde worden geweigerd. Te denken is in de eerste plaats aan gevallen van evidente en ernstige ondeskundigheid. Ook kan gedacht worden aan gemachtigden die herhaaldelijk de normale gang van zaken, eventueel onder bedreiging van geweld, verstoren.

De Raad voor Geschillen mag van zijn bevoegdheid in geen geval gebruik maken om zich van een bekwame en daardoor “lastige” tegenstander te ontdoen. Verwacht mag worden dat de Raad voor Geschillen zich van zijn verantwoordelijkheid in dezen terdege bewust zal zijn en slechts in het uiterste geval tot weigering over zal gaan.

Artikel 14

Dit artikel regelt de verplichtingen van AA's en RA's die als getuigen zijn opgeroepen.

Artikel 15

Dit artikel regelt de verplichting van partijen te voldoen aan instructies en verzoeken van de Raad.

Artikel 16

Dit artikel regelt de intrekking van een geschil.

Artikel 17

Dit artikel regelt de stemmingen binnen de Kamer.

Artikel 18

In dit artikel is een vereenvoudigde procedure voor geschillen van relatief gering belang opgenomen. De vereenvoudigde afdoening wordt gekenmerkt door het achterwege laten van de behandeling ter zitting. Een dergelijke procedure is efficiënt, kostenbesparend en draagt tevens bij aan een snelle afhandeling van geschillen.

Vanuit rechtsstatelijk oogpunt is gezocht naar een evenwichtige begrenzing van de procedure. Dit heeft geresulteerd in de bepaling dat, indien naar het oordeel van de voorzitter verder onderzoek niet nodig is, de Raad voor Geschillen het geschil vereenvoudigd kan afdoen, indien partijen daarmee instemmen.

Artikel 19

De beslissing om een voorlopige voorziening te treffen, loopt op geen enkele wijze vooruit op het uiteindelijke oordeel van de Raad ten aanzien van de zaak zelf. Het verzoek laat het recht van een partij onverlet om de rechter te verzoeken een maatregel ter bewaring van recht te treffen dan wel zich te wenden tot de president van de rechtbank in kort geding.

Artikel 20

Dit artikel regelt de uitspraak in het geschil.

Artikel 21

Dit artikel regelt de kostenveroordeling.

Artikel 22

Kantoren zijn in beginsel niet gehouden om mee te werken aan de behandeling van een geschil door de Raad voor Geschillen en evenmin gehouden zich te zullen onderwerpen aan de uitspraak van de Raad voor Geschillen. Zie hiervoor de toelichting bij artikel 9.

De eindverantwoordelijke voor het kwaliteitsmanagement van een kantoor is er daarom verantwoordelijk voor dat het kantoor instemt met de behandeling van een geschil door de Raad

voor Geschillen en zich onderwerpt aan zijn uitspraak. Als de eindverantwoordelijke voor het kwaliteitsmanagement een orgaan is, dan rust deze verantwoordelijkheid op de individuele accountants die deel uit maken van dat orgaan. De term 'orgaan' wordt breed uitgelegd en bevat in ieder geval, maar niet uitsluitend, vennootschapsrechtelijke organen van het kantoor, zoals bijvoorbeeld het bestuur, de algemene vergadering of de raad van commissarissen.

Wegens het voorgaande is er altijd een accountant aanspreekbaar voor het uitblijven van de medewerking van een kantoor aan geschilbeslechting door de Raad voor Geschillen. Dit is alleen anders als het kantoor een zaak aanhangig heeft gemaakt bij de volgens de wet bevoegde rechter conform artikel 5, zesde lid.

Zonder aanwezigheid van een gerechtvaardigde reden daarvoor, kan het uitblijven van medewerking van een kantoor aan geschilbeslechting door de Raad voor Geschillen leiden tot tuchtrechtelijke verwijten jegens de accountants die verantwoordelijk zijn uit hoofde van dit artikel.

Artikel 23

Dit artikel regelt de publicatie van uitspraken en de zorgvuldige bewaring, dan wel vernietiging, van de stukken of digitale afschriften daarvan.

Artikel 24 en 25

In artikel 8, vijfde lid, is geregeld dat het geschil op grond van arbitrage wordt beslist indien het depot niet binnen een maand is gestort. Arbitrage resulteert in een arbitraal vonnis in plaats van in een bindend advies, zoals de uitspraken van de Raad voor Geschillen normaliter kwalificeren op grond van artikel 5, vierde lid.

Een bindend advies kan worden geïnterpreteerd als een overeenkomst tussen twee partijen. Als een partij het bindend advies niet nakomt, dan zal de andere partij de nakoming moeten afdwingen bij de rechter. Daarnaast weerhoudt een bindend advies partijen er niet van om alsnog naar de burgerlijke rechter te stappen. In de regel zal de burgerlijke rechter echter wel rekening houden met het bindend advies.

Een arbitraal vonnis kan daarentegen worden geïnterpreteerd als een particuliere gerechtelijke uitspraak. Met een arbitraal vonnis kan een executoriale titel worden verkregen. Wordt het vonnis niet nagekomen, dan kan de voorzieningenrechter verzocht worden om verloop tot executie te verlenen. Met een verkregen verloop kan een deurwaarder worden ingeschakeld om het vonnis daadwerkelijk tot uitvoer te brengen.

Artikel 26

Dit artikel regelt de intrekking van de Verordening op de Raad voor Geschillen

Artikel 27

Dit artikel regelt het overgangsrecht. Reeds benoemde leden van de Raad voor Geschillen hoeven niet opnieuw benoemd te worden en worden geacht benoemd te zijn op grond van deze verordening.

Op geschillen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van deze verordening is, ten aanzien van de bevoegdheid van de Raad voor Geschillen en ten aanzien van de aan het geschil

onderliggende rechtsvordering, de ten tijde van de indiening geldende regelgeving van toepassing. Hierdoor worden partijen die hun geschil aanhangig hebben gemaakt voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening met betrekking tot dat geschil niet geconfronteerd met gewijzigde regelgeving.

Artikel 28

Dit artikel regelt een afwijkende benoemingsduur voor de leden van de Raad voor Geschillen, zodat niet alle leden gelijktijdig aftreden. Aldus wordt voorkomen dat de in de Raad voor Geschillen opgebouwde kennis en ervaring door het gelijktijdig aftreden van alle leden grotendeels verloren gaat.

Artikel 29

Dit artikel regelt de citeertitel van de verordening.

Artikel 30

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de verordening.